

MICALET TEATRE

Propostes didàctiques Circus

Elaborades per Víctor Latorre, Francesc J. López,
Mario Máñez i Pilar Martínez

Premi de Teatre Xaro Vidal-Ciutat de Carcaixent

C I R C U S

D E S C R I P C I Ó

Autor: *Eduard Costa*

Il·lustracions: *Alberto Botella*

Edicions Bromera / Alzira, 2004

Col·lecció: «MICALET TEATRE», núm. 24

Format: 13 × 20,5 cm, 112 pàgs.

Enquadernació en rústica. Impressió en blanc i negre.

Edat: a partir de 9 anys. La història de tres xiquetes i un xiquet que preparen un treball en equip per a l'escola és presentada amb un llenguatge molt accessible i alhora, acurat. A més, les situacions que es plantegen al llarg de l'obra són divertides i emocionants, i els personatges són peculiars. Per tot això, *Circus* captiva els lectors des de la primera pàgina.

RESUM ARGUMENTAL

Txema, Carol, Susi i Maria Ferranda són quatre amics que han de preparar una coreografia per al festival del col·legi. Txema pensa que és un xic amb molt mala sort, perquè els companys li diuen *Robocop* a causa de les seues ulleres i de l'aparell que porta a les dents. Maria Ferranda és grosseta, té mal geni i somia ser una atleta molt valenta. Susi, per la seua banda, és una hipocondríaca que se sent sempre malalta i es desmaia contínuament perquè li facen cas. Carol és molt bonica i bondadosa, però es troba sola perquè els seus pares, que són artistes, sempre estan de viatge.

Per a assajar tranquils entren en una casa abandonada on comencen a viure una sèrie d'aventures provocades per la por o la curiositat. Finalment, descobreixen el món fantàstic de la màgia i del circ que els trau la por alhora que reforça la seua amistat.

TEMA I INTERÉS DEL LLIBRE

Circus és un obra que atraurà els lectors del segon i tercer cicle de l'Educació Primària, o fins i tot majors, perquè tracta el tema de la intriga i la por, molt atractiu per a aquestes edats. Durant la lectura es trobaran sorpreses: personatges que desapareixen engolits per cadires gegants, homes que caminen sense cap, serres que parteixen en dos a qui es gita dins d'un bagul, safates amb caps tallats... Però, a més, la història mostra camins que reforcen l'amistat: l'interés dels adolescents pels problemes dels altres, la necessitat de superar els complexos personals, la possibilitat de valorar els sentiments per damunt de qualsevol altra cosa. D'una manera divertida, mitjançant el llenguatge musical, l'obra ofereix un missatge positiu per a superar alguns problemes de la preadolescència.

Circus té un clar sentit didàctic. L'autor pretén oferir un ensenyament i proposa adoptar una actitud imaginativa i creativa davant la vida. Per això, la lectura i el treball de comprensió simultani ens permeten el tractament d'alguns temes primordials, com són:

- La motivació personal.* Quan desitges alguna cosa i hi poses els mitjans, pots aconseguir-la. Malgrat els temors inicials, els protagonistes aconsegueixen millorar la seua coreografia.
- La fantasia.* Les il·lusions, els somnis i la imaginació són el motor que impulsa les vides dels protagonistes. Els quatre joves volen ser millors i ho intenten amb el seu treball i amb les bromes que es fan dins la casa.

–*La resolució de problemes.* La capacitat de resoldre els problemes que es presenten en la vida gràcies a l'esforç personal, la curiositat i al fet de mirar dins d'un mateix.

Podem completar i perfilar aquesta actitud vital si reflexionem sobre altres temes, que també es tracten a l'obra, com:

–*L'amistat.* La col·laboració i la solidaritat són fonamentals en la vida. Els protagonistes tenen en compte aquesta idea. Maria Ferranda, qui més mana, al final és una més en la colla. Susi s'oblida de les seues malalties motivada per les il·lusions del món del circ. Txema supera la por del ridícul amb l'amor de Carol, que troba en ell l'estima que necessita.

–*La bondat.* Totes les persones tenen el seu costat bo. Carol, a més de bonica, sempre pensa en els altres.

–*El sentit de l'humor.* Saber riure's d'un mateix és un bon principi per a créixer; només així podem prendre decisions sensates. La torpor de Txema, el temors de Susi, les arracades de Maria Ferranda són una altra cosa des del punt de vista de Carol.

L'AUTOR

Eduard Costa i Gonzalvo (Albalat de la Ribera, 1972) és llicenciat en dret per la Universitat de València i en art dramàtic per l'Escola Superior d'Art Dramàtic de València (ESAD). És membre de la companyia valenciana Anem Anant Teatre. En la seua producció destaca l'obra *Argos (La balsa de la medusa)*, premi a la millor obra de conjunt en la 20a edició del Premi Vila de Mislata.

Amb *Circus* va guanyar el Premi de Teatre Infantil Xaro Vidal - Ciutat de Carcaixent l'any 2003.

L'IL·LUSTRADOR

Alberto Botella és un alacantí llicenciat en la facultat de Belles Arts de València.

Entre els seus treballs trobem tot tipus d'il·lustracions, des de llibres infantils fins a contenidors hiperrealistes per a l'Ajuntament de Barcelona, ciutat en què viu i treballa. També dissenya i programa jocs, pàgines web i animacions publicitàries, i ha rebut diversos premis nacionals i internacionals en col·laboració amb l'estudi de disseny Vis-tek.

A més de *Circus*, en Edicions Bromera ha publicat *El secret de Cristina*.

SUGGERIMENTS DIDÀCTICS I METODOLÒGICS

La lectura d'un text teatral ha de ser una tasca lúdica. Per poder gaudir-ne, el lector s'ha de crear el seu univers particular d'imatges que li permeten entendre l'obra en la seua significació global. El treball docent és guiar, donar ajuda perquè els joves lectors comprenguen millor el codi teatral i el text, i destacar-ne aquelles imatges que l'obra suggereix i les que siguen especialment significatives. Així, per a una lectura individualitzada caldrà tenir en compte:

- Abans de començar, s'ha de llegir atentament la relació que mantenen els personatges. Cal imaginar el decorat de les distintes escenes. Per a ajudar-se, els lectors poden dibuixar un croquis en un full. La lectura ha de ser lenta, perquè cal reconstruir, a poc a poc, els esdeveniments a partir de les acotacions i del contingut dels diàlegs.
- Abans d'iniciar la lectura podem preguntar a l'alumnat si ha viscut alguna aventura en algun lloc abandonat o misteriós. Així contaràn les seues històries personals. A continuació, podem iniciar l'aproximació a l'argument demanant-los què

els suggereix el títol i de què pensen que va l'obra. Després d'aquestes dues activitats d'expressió oral, repartirem els personatges i començarem la lectura del text en veu alta a classe. Recordeu que, atesa l'edat dels alumnes:

- Canviarem sovint de lectors.
- De tant en tant farem el resum d'allò llegit.
- Comentarem els signes teatrals.

Dramatització d'escenes puntuals

Si l'alumnat ho troba divertit, es poden representar les escenes més màgiques. Partint de la lectura, es poden fer improvisacions dels moments escollits. Per exemple, Susi i l'home sense cap, Maria Ferranda i la safata amb el cap tallat, Susi serra el bagul amb Txema dins o la veu en off del presentador.

Si trieu l'última proposta, un alumne pot fer de director de pista i quatre més poden representar en mim les accions. Si es fa ús d'algun dels objectes que es van dient en off, s'ajudarà a visualitzar el text. La finalitat d'aquesta activitat és que els alumnes entenguin el text plenament.

Lectura dramatitzada

Si no heu de representar l'obra, però teniu alumnes motivats, podeu fer la lectura col·lectiva del text dalt d'un escenari. Necessitareu:

- Posar les taules en rogle, com si fora la pista d'un circ.
- Portar llanternes per a determinats moments de l'obra.
- Portar dos focus, si n'hi ha al col·legi, per encendre'ls i apagar-los quan siga necessari crear un ambient determinat.
- Que els alumnes porten algun element que recorde el circ o que hi tinga relació: pilotes, varetes màgiques que es transformen en flors, mocadors... I també una tela de colors.

L'escenari quedarà a fosques abans d'aparèixer la cadira, la taula, el bagul, els espills, etc., objectes que es poden projectar en diapositiva sobre una pantalla alhora que fem sonar una música tètrica. Les diapositives poden ser fetes amb els dibuixos dels mateixos alumnes. En cada situació nova es poden canviar els lectors.

Altres activitats possibles, que no desenvoluparem en aquesta guia, són el debat i el treball sobre les cançons. L'obra ens permet descobrir què volen ser de majors els nostres alumnes. Els quatre amics canten les seues il·lusions i desitjos: Susi voldria ser metge com son pare; Txema voldria ser moltes coses, però... encara té temps... a partir d'aquestes frases de l'obra els podem llançar preguntes, com ara: «I vosaltres, què penseu?», «Ja en teniu una idea?», «Creieu que els pares han d'aconsellar-vos?», «Poden decidir per vosaltres si el que voleu es perillós o molt difícil d'aconseguir?», «Què estaríeu disposats a fer?».

Amb les cançons es pot treballar la música i la lletra. Hom pot buscar una música que s'ajuste a cada cançó que apareix a l'obra o provar amb la música d'alguna cançó de moda i inventar-se una lletra semblant. Podeu suggerir que canvien part de la lletra o que l'amplien quan siga necessari (posar o llevar paraules, abreujar frases, etc.).

L'opinió dels alumnes sobre l'obra també és molt important. Els ajuda a desenvolupar l'esperit crític i a justificar les opinions. Algunes preguntes de la fitxa van orientades a descobrir quins són els seus gustos personals, però amb alumnes de quart de Primària i de cursos posteriors podríem, fins i tot, elaborar la crítica de l'espectacle o de l'obra. Això sí, és convenient que els mostrem un model que puguen seguir.

Els exercicis proposats en aquesta guia, dirigida al professorat, completen els suggeriments de dramatització que figuren al llibre;

es pretén treballar, superficialment, aspectes relacionats amb la descripció i caracterització dels personatges, l'argument de l'obra, el text, el decorat o les acotacions. Són simplement una proposta elemental amb la qual es puga guiar part del treball. Tanmateix, en cap moment hem pretés que l'alumne haja de contestar totes les activitats; ha de ser el professorat qui faça ús d'aquest quadern, qui ha de seleccionar les activitats que considere més interessants per al treball pedagògic que es realitza a l'aula.

SOLUCIONS D'ALGUNES DE LES ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES PLANTEJADES

SOLUCIÓ DE L'ACTIVITAT NÚM. 1

Maria Ferranda	Em veig prima com una llima La crua realitat: no córrec quasi res Els pares em reprotxen el caràcter i el pes
Susi	M'ha agafat mal de pit, No tinc el col·liri ni el xarop Em faré molt forta per a poder ser algú
Carol	Quan veig el teu somris, jo cante i veig violins Un món senzill i bo tu i jo podem crear Ajudar a creuar, aclucar un ull, jugar, cantar, és màgic
Txema	Tot em passa sempre a mi Ser ballarí pot ser el meu destí Canvie d'opinió cada any

SOLUCIÓ DE L'ACTIVITAT NÚM. 5

1. vestit, 2. pallasso, 3. equip, 4. bagul, 5. vareta, 6. història, 7. màgia, 8. home, 9. safata, 10. cadira, 11. circ, 12. fantasia, 13. monstres

Missatge amagat: «L'important és *el que hi ha dins* de les persones».

SOLUCIÓ DE L'ACTIVITAT NÚM. 6

1. La domadora Valentusca (Maria Ferranda) és molt valenta,
2. L'equilibrista Botatela (Susi) bota...
3. L'home fort Romanov (Txema) el més forçut...
4. La ballarina Galarina (Carol) encanta serps.

PROPOSTES DE TREBALL*

(MATERIAL FOTOCOPIABLE)

---

* L'editor autoritza la reproducció d'aquestes *Propostes de treball* amb finalitats didàctiques, però recorda que no es permet la reproducció, per fotocòpia o altres mitjans, del llibre a què es refereixen aquestes propostes.

A) FITXA DE LECTURA

TÍTOL DE L'OBRA: .....

AUTOR: .....

IL·LUSTRADOR: .....

EDICIONS BROMERA

COL·LECCIÓ: ..... NÚM.: .....

1. Escriu el nom dels personatges de l'obra que recordes.

.....

2. Quin és el teu personatge preferit? Per què?

.....

.....

.....

3. Quin paper no s'ajusta gens a la teua personalitat? Si hagueres d'actuar, quin paper t'agradaria fer? Per què?

.....

.....

.....

4. Quin moment de l'obra has trobat més divertit?

.....

.....

5. Quin moment has trobat més avorrit?

.....

.....

6. Quines parts o escenes t'han agradat més?

.....

.....
7. Fes un resum de l'obra per contar-ne l'argument.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

8. T'ho has passat bé amb la lectura d'aquesta obra de teatre?
Per què?

.....
.....
.....
.....

9. Recomanaries el llibre a un amic o amiga? Què li diries?

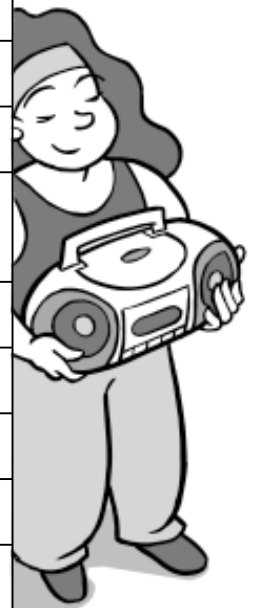
.....
.....
.....
.....

B) ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES

1. Ací tens alguns fragments de les cançons que canten els protagonistes. Assenyala amb fletxes quins fragments canta cadascun d'ells.

Maria Ferranda	Em veig prima com una llima,
	Tot em passa sempre a mi
	M'ha agafat mal de pit,
Susi	Quan veig el teu somrís, jo cante i veig violins
	La crua realitat: no córrec quasi gens.
	Em faré molt forta per a poder ser algú
Txema	Ajudar a creuar, aclucar un ull, jugar, cantar, és màgic
	Ser ballarí pot ser el meu destí
	Canvie d'opinió cada any
Carol	Els pares em reprotxen el caràcter i el pes
	No tinc el col·liri ni el xarop
	Un món senzill i bo tu i jo podem crear

2. Txema diu en la seua cançó: «M'agradaria ser metge, ai no, que em marege. Nadador, ai no, que he perdut el banyador...». Per parelles, inventeu rimes semblants i escriviu una cançó.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. Completa la sèrie i assenyala davant de cada títol el número de l'escena per trobar l'ordre de la història.

	Cabaret		Els amics es reuneixen
	Dins la casa		L'habitació dels somnis (La cançó de Carol)
	La sala dels espills	1.	Un principi
5.	La cadira		Susi i la caixa de màgia
	La cançó de Susi		El menjador
	La cançó de Txema	4.	La cançó de Maria Ferranda
12.	De nou fora		

4. De segur que tots coneixeu històries com les que es contaven sobre la casa del carrer del Nord. Proposa al teu professor o professora que, per grups, trieu algunes d'aquestes històries de por i les representeu per als companys. Pots redactar ací la del teu grup. Recorda que heu de tenir en compte tots els signes teatrals: els personatges, la música, la llum, l'*atrezzo*...

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

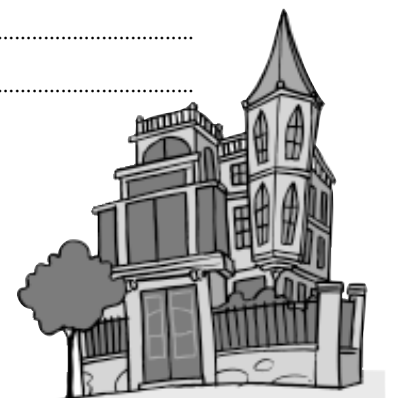
.....

.....

.....

.....

.....

5. Recordes què és el més important de les persones, segons Carol? Completa l'encreuat i llig les caselles ombrejades. Hi trobaràs la resposta.

1. Txema se'l posa i li va gran. **2.** Sobre unes cadires es troben uns altres vestits de... **3.** El grup de Carol, Susi Maria Ferranda i Txema forma un bon... **4.** Susi demana a Txema que es fiqui dins d'aquesta caixa per fer un clàssic truc de màgia. **5.** La de l'obra és màgica perquè es transforma en un ram de flors. **6.** Txema li'n conta una d'increïble a Susi per explicar-li què feia davall de la taula. **7.** Dins del bagul hi ha objectes per a fer trucs de... **8.** Quan es disfressa, Txema sembla un... sense cap. **9.** Conté el cap de Txema. **10.** Txema i Susi cauen dins. **11.** L'espectacle més gran del món. **12.** Txema és un fantasiós. Té molta... **13.** Els quatre amics tenen por dels fantasmes i dels...

1		V					T
2	P						O
3		E					P
4	B			L			
5	V				A		
6			H				
7	M			A			
8			H			E	
9	S				A		
10		C				A	
11			C			C	
12		F					A
13	M						S

6. Aquests són els personatges del circ dels nostres amics. Completa les dades i uneix amb fletxes el nom i l'ofici.

L'equilibrista
La domadora
La ballarina
L'home fort

Valentusca	és molt .....
Botatela	..... sobre un fil a 30 metres de terra.
Romanov	és el més ..... del món.
Galarina	encanta ..... amb el ball de malucs.

–Digues a quin personatge de l'obra correspon cadascun i per què.

L'equilibrista .....

.....
La domadora .....

.....
La ballarina .....

.....
L'home fort .....

.....

–Inventa-te'n uns altres i justifica l'origen del nom. Per exemple, Volantista, la trapezista, perquè vola pels aires.

.....

.....

.....

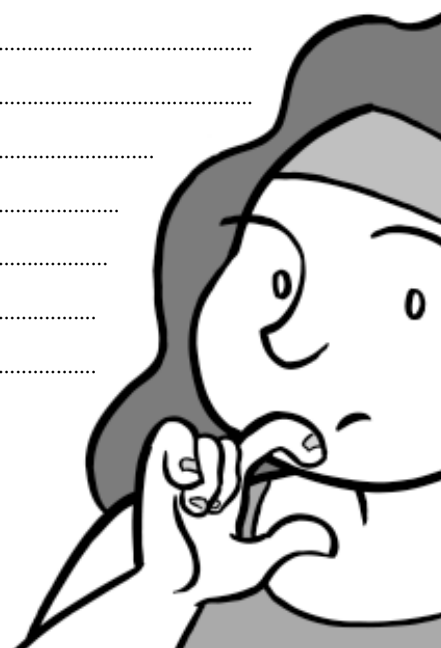
.....

.....

.....

.....

.....

7. Susi, amb les seues preguntes, no deixa que Txema li conte el que li ha passat. Fes tu el mateix; inventa't les situacions. Per exemple: al matí, al col·legi, un amic arriba amb el pantaló trencat i arrapades a la cara, una cama i els braços. Tu li preguntes què li ha passat, però, tot seguit, no el deixes ni parlar. T'imagines els fets i no pares de xarrar.

–Però, què t'ha passat?

–Que...

–No m'ho digues! Segur que .....

.....

.....

.....

.....

.....

8. Cada personatge de l'obra té uns complexos i unes manies. Tracta d'explicar el que li passa a cadascun i com troba ell mateix la manera de superar-ho. Per exemple: Maria Ferranda no cau bé a tots perquè mana molt.

PERSONATGE	PROBLEMA	SOLUCIÓ
Maria Ferranda	Li agrada manar. No cau bé.	Reconeix els seus defectes i intenta solucionar-los i ser amable.

9. Proposa al teu professor o professora que feu aquest joc: per grups, redacteu targetes amb preguntes sobre l'argument de l'obra. Repasseu-les i assegureu-vos que les respostes es troben en el text. A continuació, poseu les cartes damunt d'una cadira, que ocuparà el centre d'un cercle de cadires disposades amb el seient cap a la part de fora. Cada persona n'ocuparà una i, quan comence a sonar una cançó, tots s'alçaran i caminaran en cercle al ritme de la música. En un moment determinat, el mestre retirarà una cadira i parará el casset; aleshores serà el moment d'ocupar, ràpidament, un dels seients.

Qui es quede dret haurà de respondre bé una pregunta de les que havíeu fet entre tots. Si no l'encerta, deixarà de jugar dos torns. Guanyarà el joc aquell que no haja estat fora de la partida cap vegada. Si sou molts alumnes a classe, podeu fer dos cercles de cadires. El joc no ha de durar més de 10 minuts.

Propostes didàctiques referides al llibre:
Circus (ISBN: 84-7660-950-7)

© Edicions Bromera, S.L.
Polígon Industrial 1 - 46600 Alzira
www.bromera.com

© Víctor Latorre, Francesc J. López, Mario Máñez i Pilar Martínez, 2004
Il·lustracions d'Alberto Botella